

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดศรีสะเกษ
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางวิลาวณีย์ แก้วคำ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๓๔/๑ หมู่ ๖ ตำบลคอนกาม อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๑๙๐

โทรศัพท์ : ๐๘๗-๘๗๖๐๕๔๑ Facebook : วิลาวณีย์ แก้วคำ Line : วิลาวณีย์

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๘ ปัจจุบันอายุ ๕๐ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปวช.

สถาบันการศึกษา กศน. อ.เมืองศรีสะเกษ จ.ศรีสะเกษ

คณะ/สาขาวิชา คอมพิวเตอร์

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก หอมแดง

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้การผลิตหอมแดงคุณภาพ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๖ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ ฐานเรียนรู้การผลิตหอมแดงคุณภาพ

๓.๒ ฐานเรียนรู้การผลิตอาหารสัตว์

๓.๓ ฐานเรียนรู้การเลี้ยงปลา

๓.๔ ฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก

๓.๕ ฐานเรียนรู้บัญชีครัวเรือน

๓.๖ ฐานเรียนรู้การแปรรูปผลผลิต

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การลดต้นทุนการผลิต
- การเพิ่มผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การพัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้า
- เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การแปรรูป/การบรรจุภัณฑ์/การจัดการกลุ่ม
- การเชื่อมโยงการตลาด/การบริหาร/จัดการด้านการตลาด

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- หลักสูตรการแปรรูปผลผลิต (กิมจิหอมแดง)

๑. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เข้าใจ และเห็นถึงความสำคัญในการผลิตแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- เพื่อให้เกษตรกรสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการผลิต และได้รับการรับรองมาตรฐาน

๒. รูปแบบในการถ่ายทอดความรู้

- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน และให้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง และทางสื่อโซเชียลต่างๆ

๓. เนื้อหาความรู้

เป็นข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามหลักการแปรรูปผลผลิต (กิมจิหอมแดง) ดังนี้

กิมจิ (Kimchi) คือ อาหารเกาหลีประเภทผักหมักดองดองที่มีรสชาติเปรี้ยว เค็ม เผ็ด และมีกลิ่นหอมที่เป็นเอกลักษณ์ โดยทั่วไปจะทำจากกะหล่ำปลี ผักกาดขาว เป็นหลัก แต่ก็สามารถใช้ผักชนิดอื่น ๆ ได้อีกตามความต้องการ เช่น หัวไชเท้า แครอท ซึ่งกิมจิเป็นที่รู้จักในฐานะอาหารเพื่อสุขภาพ เนื่องจากอุดมไปด้วย วิตามิน แร่ธาตุ จุลินทรีย์โพรไบโอติกส์ (Probiotics) ซึ่งมีประโยชน์ต่อระบบย่อยอาหาร และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต่อร่างกาย

ส่วนประกอบ ต้นหอมแดง ๒๕% ผักกาดขาว ๑๕% น้ำปลา ๑๐% พริกเกาหลี ๕% เกลือ ๕% น้ำตาลทราย ๕% และ อื่น ๆ ๓๕%

วิธีทำกิมจิ

๑. ล้างผักต่าง ๆ ให้สะอาด ดึงออกเป็นชิ้น ๆ และพักเตรียมไว้

๒. ผสมเกลือและน้ำสะอาดเข้าด้วยกันในภาชนะ คนให้เกลือละลาย จากนั้น นำผักต่าง ๆ ลงแช่ กดทับด้วยเขียงไม้ ให้ผักจมน้ำนานประมาณ ๒ ชั่วโมง แล้วล้างน้ำให้สะอาด และพักเตรียมไว้

๓. นำแป้งข้าวเหนียวผสมน้ำคนให้ละลาย จากนั้น ตั้งไฟอ่อน กวนให้ได้แป้งเปียกแล้วเติมน้ำตาลทรายลงไป คนให้เข้ากัน ปิดไฟพักไว้ให้เย็น

๔. นำขิง แครอท สาเก แอปเปิ้ล หอมแดง กระเทียม น้ำปลา และพริกเกาหลี ใส่ลงในโถปั่นของเหลว ปั่นให้ละเอียดเข้าด้วยกัน

๕. เทส่วนผสมที่ปั่น ลงในภาชนะผสม ตามด้วยการใส่ผักต่าง ๆ และโรยงาขาว ใส่ถุงมือพลาสติก จากนั้น นวดให้ส่วนผสมกับผักเข้ากัน จัดเรียงผักใส่กล่องพลาสติกกดให้แน่น ปิดฝาให้สนิท วางไว้ที่อุณหภูมิห้อง ๑ คืน เพื่อให้กิมจิมีรสเปรี้ยว หากไม่ต้องการให้เกิดรสเปรี้ยว สามารถนำไปแช่ตู้เย็นช่องธรรมดาได้เลย

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด และได้แสดงความคิดเห็นเพื่อขับเคลื่อนงานในระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

- มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) โดยผ่านกระบวนการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ โดยมีคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบการดำเนินงาน ผู้มีส่วนร่วมการจัดทำแผน คือคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ สมาชิกศูนย์ ศพก.

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เริ่มต้นจากความต้องการผลิตพืชให้มีความปลอดภัยต่อตัวเอง เนื่องจากขณะนั้นตัวเกษตรกร และเกษตรกรในพื้นที่มีการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ทำให้เกษตรกรมีสุขภาพไม่ดี สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนไป สิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ หรืออาหารการกินตามธรรมชาติก็สลายหายไป หรือไม่สามารถนำมารับประทานได้ ทั้งยังทำให้สภาพพื้นที่การเกษตรมีความเสื่อมโทรม สารอาหารที่มีอยู่ในดินก็สลายหายไป เกษตรกรจำเป็นต้องเพิ่มปัจจัยการผลิตให้ได้ผลผลิตที่ดีเหมือนเดิม ซึ่งทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง ทั้งยังต้องเสี่ยงกับโรคภัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้น เกษตรกรต้นแบบจึงได้ปรับเปลี่ยนวิธีการในการผลิต โดยใช้เทคโนโลยีตามหลักวิชาการมาใช้

อีกทั้ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ถือเป็นพื้นที่ผลิตหอมแดงชั้นดีของประเทศไทย เกษตรกรในพื้นที่มีอาชีพผลิตหอมแดงและจำหน่ายภายในประเทศ แต่เกษตรกรยังมีรายได้น้อย ทั้ง ๆ ที่ทำการเกษตรมานานมีความชำนาญและขยัน การผลิตหอมแดงแบบเดิมมีต้นทุนสูง อีกทั้งประสบกับปัญหาโรคแมลงและใช้สารเคมีในปริมาณมาก

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ความท้าทายในการทำให้ผลผลิตการเกษตรที่มีอยู่มีมูลค่าสูงขึ้น สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และสามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ เป็นแรงบันดาลใจให้เกษตรกรในการทำเกษตรในพื้นที่ สร้างความเชื่อมั่นให้กับอาชีพเกษตรกรที่สามารถประสบผลสำเร็จได้เหมือนอาชีพอื่นๆ

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตร โดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การใช้จุลินทรีย์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น ไตรโคเดอร์มา
- การทำปุ๋ยหมักชนิดต่าง เช่น ปุ๋ยหมักไม่กลับกอง
- การใช้ปุ๋ยพืชสดในการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น ปอเทือง ถั่วเขียว
- การแปรรูปสร้างมูลค่าให้กับผลผลิตการเกษตร กิมจิหอมแดง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการและเทคโนโลยี
- การวินิจฉัยข้อมูลเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์เข้าสู่ฐานข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูลหรือการทำนายผลผลิตเชิงพื้นที่รวมถึงการวางแผนจัดการเพาะปลูก
- การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพาะปลูกที่วางไว้
- การประเมินประสิทธิภาพ หรือความคุ้มค่าแก่การลงทุนการนำไปใช้

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การผลิตปุ๋ยหมักแบบไม่กลับกอง การปลูกหอมแดงคุณภาพ (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ

๑. การผลิตปุ๋ยหมักแบบไม่กลับกอง

คือ เทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่อาศัยหลักการพาความร้อน (Chimney Convention) และการย่อยสลายของจุลินทรีย์แบบใช้อากาศ (Aerobic Decomposition) ทำให้ไม่ต้องพลิกกลับกอง ลดการใช้แรงงานและระยะเวลาในการผลิตปุ๋ย และปุ๋ยที่ได้มีคุณภาพสูง

วิธีการทำปุ๋ยหมัก ในกองปุ๋ยต้องมีสัดส่วนคาร์บอน (มีในเศษพืช) และไนโตรเจน (มีในมูลสัตว์) ที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์

๑. วางเศษพืช ๔ ส่วน หนา ๑๐ เซนติเมตร ตามด้วยมูลสัตว์ ๑ ส่วน เกลี่ยให้ทั่ว วางซ้อนกันตามลำดับ ในลักษณะสามเหลี่ยม ความสูงไม่เกิน ๑๕๐ เซนติเมตร ไม่จำกัดความยาว
๒. รดน้ำภายนอกกองปุ๋ยวันละครึ่ง ไม่ให้น้ำไหลนองออกจากกองปุ๋ยมากเกินไป
๓. ทุก ๑๐ วัน ใช้ไม้แทงกองปุ๋ยให้เป็นรูลึกถึงข้างล่างแล้วรอกน้ำลงไป ระยะห่างระหว่างรูประมาณ ๔๐ เซนติเมตร เมื่อเติมน้ำลงไปแล้วให้ปิดรู เพื่อไม่ให้สูญเสียความร้อนในกองปุ๋ย

ข้อควรระวัง ระหว่างทำกองปุ๋ยหมัก ห้ามขึ้นไปเหยียบย่ำบนกองปุ๋ย เพราะจะทำให้กองปุ๋ยแน่นจุลินทรีย์ขาดอากาศ

ข้อดีของการทำกองปุ๋ยเป็นรูป ๓ เหลี่ยม กระบวนการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุของจุลินทรีย์จะคลายความร้อน ทำให้อากาศในกองปุ๋ยร้อนและลอยตัวสูงขึ้น อากาศภายนอกที่เย็นกว่าจะไหลเวียนเข้าไปแทนที่อากาศร้อนในกองปุ๋ย เรียกว่า การพาความร้อน (chimney Convention)

ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตได้ อุดมด้วยอินทรีย์วัตถุ ธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และจุลินทรีย์ที่พืชต้องการ ปริมาณการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูก คือ ๓๐๐ - ๓,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือไม่เกิน ๒ กิโลกรัมต่อตารางเมตร ขึ้นอยู่กับคุณภาพดิน

๒) การปลูกหอมแดงคุณภาพ

หอมแดง *Allium ascalonicum* L. เป็นพืชล้มลุก มีลำต้นสั้นอยู่ใต้ดิน ลำต้นจะมีส่วนที่เป็นกาบใบห่อซ้อนกันหลายชั้นรวมเป็นหัวทรงกลมสีม่วงแดง กาบใบชั้นนอกสุดมีสีน้ำตาลแดงและจะแห้งห่อหุ้มส่วนหัวไว้ มีใบจะเรียวยาวเป็นท่อนสีเขียว ด้านในกลวง ออกเป็นกระจุก ดอกออกเป็นช่อแทงออกมาจากตรงกลางหัว ช่อดอกมีลักษณะคล้ายร่ม ดอกมีสีขาวอมม่วง ผลกลมมีเมล็ดอยู่ด้านใน เมื่อเมล็ดจะแตกออก เมล็ดทรงรีเล็กๆ สีดำ หอมแดงสามารถขยายพันธุ์ได้โดยการเพาะเมล็ด หรือจะใช้ส่วนหัวปักชำก็ได้ วิธีขยายพันธุ์โดยการปักชำหัวจะให้ผลผลิตที่รวดเร็ว และทำได้ง่าย

วัสดุปลูก ที่ใช้ปลูกหอมแดง ต้องมีความร่วนซุย ระบายน้ำและอากาศได้ดี ไม่ควรเป็นดินละเอียดเกินไป เพราะเมื่อรดน้ำไปนานจะทำให้ดินแน่น หัวหอมจะขยายขนาดได้ยาก แนะนำให้ใช้ขี้เถ้าแกลบ แกลบดิบ ดินใบก้ามปูหรือกาบมะพร้าวสับผสมกัน ในอัตราส่วน ๑ : ๑ : ๑ ค่อยหน้าดินด้วยฟางข้าว หรือแกลบดิบเพื่อรักษาความชื้นในดิน

การปลูกหอมแดง สามารถใช้เมล็ดหรือใช้หัวปลูกได้ ถ้าปลูกหอมแดงโดยใช้เมล็ด จะใช้เวลาในการเติบโตจนถึงเก็บเกี่ยว ประมาณ ๕ เดือนหรือ ๑๕๐ วัน แต่ถ้าหากใช้หัวในการปลูก ในช่วงฤดูฝนจะใช้เวลา ๒ เดือนหรือ ๔๕ - ๖๐ วัน ในช่วงฤดูหนาวที่อากาศเย็นจัดหอมแดงจะเจริญเติบโตค่อนข้างช้ากว่าฤดูฝน ใช้เวลาในการเติบโตนานถึง ๓ เดือน หรือราวๆ ๑๐๐ วัน โดยการปลูกหอมแดงโดยใช้หัว ควรเลือกหัวที่สมบูรณ์ ไม่ฝ่อ ไม่มีโรคหรือเชื้อราติดมาด้วย ใช้กรรไกรตัดแต่งรากเก่าออกให้หมด แล้วใช้มีดกดหัวให้จมลงในวัสดุปลูกประมาณครึ่งหัว ให้ส่วนบนของหัวโผล่พ้นวัสดุปลูก ระยะปลูกระหว่างหัวห่างกันพอประมาณ หอมแดง ๑ หัว จะแตกกอให้หัวเพิ่มอีก ๕ - ๘ หัว หรืออาจมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ หลังจากปลูกประมาณ ๗ - ๑๐ วัน หอมแดงจะเริ่มแทงใบใหม่ขึ้นมา

โรคที่ต้องระวังในหอมแดง หอมแดงเป็นพืชที่จู่โจมโดยโรคต่างๆ ลำต้นอวบ น้ำ ยาวเรียวยาวและเป็นแนวตรง เมื่อลมหรือฝนตกหนักต้นเหี่ยวดินจะพังกาเสียหายได้ง่าย ทำให้เชื้อราก่อโรคต่างๆ เข้าทำลายได้ง่าย โรคที่เกิดขึ้นในหอมแดงส่วนใหญ่จะเกิดในช่วงฤดูฝน เมื่อฝนตกหนักดินระบายน้ำได้ไม่ดีก็จะทำให้เกิดหัวเน่ารากเน่า ซึ่งเกิดจากเชื้อรา *Sclerotium sp.* โรคใบไหม้ จะเกิดขึ้นในสภาพอากาศที่มีความชื้นสูงและใบของหอมแดงเปียกเป็นเวลานาน

ประโยชน์และสรรพคุณ หอมแดงนิยมใช้เป็นส่วนประกอบของเมนูอาหารต่างๆ หรือใช้เป็นวัตถุดิบในการทำเครื่องแกง หลายคนอาจทราบว่าหอมแดงสามารถช่วยบรรเทาหวัด ลดอาการคัดจมูกและลดน้ำมูกได้ แต่หอมแดงยังมีสรรพคุณอีกมากมาย อาทิ แก้อาการท้องอืด ขับลม ลดการอักเสบ ลดระดับน้ำตาลในเลือด ช่วยเผาผลาญพลังงานในร่างกาย ลดระดับคอเลสเตอรอล ลดความเสี่ยงของการเกิดโรคหัวใจ และยังช่วยคลายเครียดและรักษาผิวได้อีกด้วย

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) พืชผัก (หอมแดง) พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๑-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาตะเพียน จำนวน ๑,๐๐๐ (ตัว)

๒.๒) ปลาดุก จำนวน ๑,๐๐๐ (ตัว)

๒.๓) ปลานิล จำนวน ๒,๐๐๐ (ตัว)

๒.๔) ปลายี่สก จำนวน ๕๐๐ (ตัว)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) วัว จำนวน ๙ (ตัว)

๓.๒) ไก่ไข่ จำนวน ๒๐ (ตัว)

๓.๓) ไก่เนื้อพื้นเมือง จำนวน ๕ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า หอมแดง มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) เมล็ดพันธุ์หอมแดง ๘๐ กก./ไร่	เป็นเงิน	๓,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๒) ปุ๋ยอินทรีย์ ๒๐๐ กก./ไร่	เป็นเงิน	๑,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๓) ค่าไถพรวน	เป็นเงิน	๒๕๐	บาท/ไร่
๑.๔) ค่าปลูก	เป็นเงิน	๒,๕๐๐	บาท/ไร่
๑.๕) ชีวภัณฑ์	เป็นเงิน	๕๐๐	บาท/ไร่
๑.๖) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน	๓,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๗) ค่าปรับปรุงสภาพข้าว	เป็นเงิน	๕๐๐	บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๑๐,๗๕๐ บาท/ไร่

รายได้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ไร่ (๓,๐๐๐ กก./ไร่ ราคาผลผลิต ๕๐ บาท/กก.)

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก, พืชสวน ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร

เฉลี่ยรายได้วันละ ๓๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก, พืชสวน ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๒,๕๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก, พืชสวน ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว, พืชผัก, พืชสวน ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ประโยชน์ต่อตนเอง

เกษตรกรต้นแบบได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการเกษตร ได้รับการสนับสนุนในการเป็นต้นแบบ และเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร

- ประโยชน์ต่อชุมชน

- เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในพื้นที่เกษตรของตน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรภายในศูนย์เรียนรู้ มีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของตนเอง และชุมชน

๑) รักษาคุณภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

- ๒) รักษาสิ่งมีชีวิตตามระบบนิเวศทางธรรมชาติ ในน้ำมีปลา
- ๓) รักษาคุณภาพอากาศอันเนื่องมาจากการผลิตข้าวอินทรีย์ ไม่สนับสนุนการเผาตอซัง
- ๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)
 - ๑) ดินมีความอุดมสมบูรณ์
 - ๒) อากาศไม่มีมลพิษ
 - ๓) ศัตรูทางธรรมชาติไม่โดนทำลาย
 - ๔) ลดต้นทุนปัจจัยการผลิต

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

- ๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์
 - ๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่
 - เป็นศูนย์เรียนรู้ที่สามารถกระจาย ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร มีการนำข้อมูลต่างๆ ทั้งข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ข้อมูลพื้นฐาน มาวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาด้านการเกษตร
 - ๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้
 - เป็นแหล่งให้บริการความรู้ที่ปฏิบัติจริง เห็นจริง นำไปสู่การพัฒนาของเกษตรกร เกิดเป็นกลุ่มด้านการเกษตรของอำเภออย่างชุมชนน้อย
 - ๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่
 - ให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเกษตร การบริหารจัดการองค์กร และเชื่อมโยงการดำเนินงาน ทั้งในส่วนของการจัดการกลุ่ม และผลผลิตการเกษตร
 - ๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร
 - ข้อมูลด้านการจัดการผลผลิต การวิเคราะห์ช่องทางตลาด การแจ้งเตือนการระบาด
 - ๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชนหรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)
 - การขยายผลโดยผ่านการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ โดยเกษตรกรได้รับความรู้ นำไปปรับใช้ในพื้นที่ จนเป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีศักยภาพในการพัฒนาของอำเภออย่างชุมชนน้อย
 - ๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
 - มีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ โดยเป็นเกษตรกรต้นแบบที่สามารถเชื่อมโยงการดำเนินงานด้านการเกษตร สร้างการรับรู้ด้านการเกษตรให้ประชาชนได้รับทราบ และนำไปปฏิบัติ
 - ๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง
 - บทบาทในการเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างศูนย์เรียนรู้กับผู้เกี่ยวข้อง สร้างกระบวนการดำเนินงานระหว่างกลุ่มแปลงใหญ่ เชื่อมโยงสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน แก้ไขปัญหาด้านการเกษตร
- ๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.
 - ๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
 - มีความภาคภูมิใจที่สามารถเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรได้เห็นว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง และมีความเท่าเทียมกับอาชีพอื่นได้

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ประธานกลุ่มแปลงใหญ่, ประธานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก.

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- การเป็นวิทยการถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกร กลุ่มแปลงใหญ่ สร้างเครือข่ายให้เกิดในพื้นที่

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำให้เต็มที่ ทำให้ดีที่สุด”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางสาววิมลรัตน์ อ่อนอก ตำแหน่ง เกษตรอำเภอยางชุมน้อย

๒. นายเชมชาติ หลาวทอง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๓. นายธนากร แสงสุข ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๔. นางสาวจริยา คำพะอิก ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

๑) ประชุมวางแผนการดำเนินงาน

๒) จัดทำประเด็นในการถอดบทเรียน โดยกำหนดหัวข้อที่จะทำการถอดบทเรียน

๓) ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๔) วิเคราะห์ข้อมูล

๕) รายงานผลการถอดบทเรียน

เครื่องมือที่ใช้

๑) การจดบันทึก

๒) ภาพถ่าย

๓) การสอบถาม

๔) การเล่าเรื่อง

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

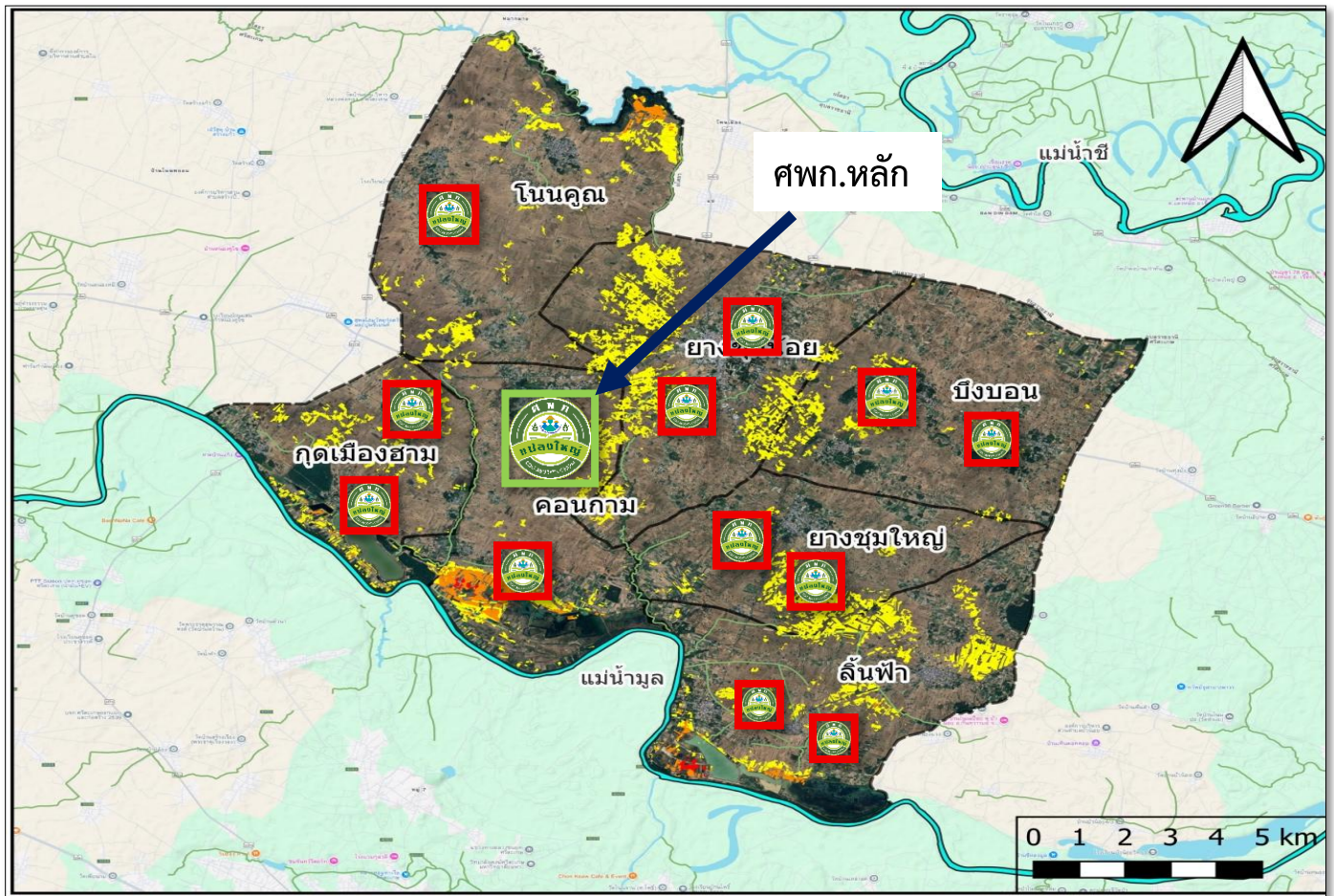
- ไม่มี

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.หลัก และศพก.เครือข่าย

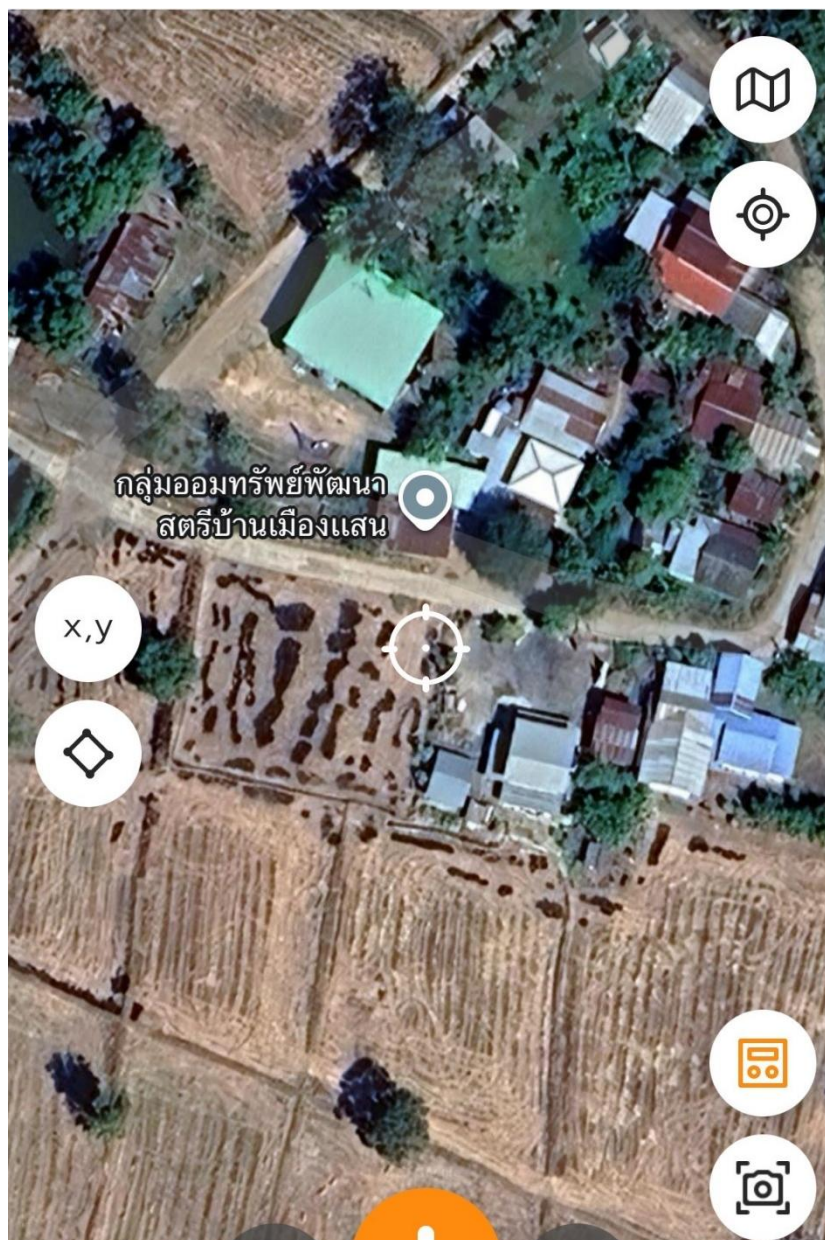

ศพก.หลัก

ศพก.เครือข่าย

ภาพแผนที่ผังฟาร์ม

แผนที่การเดินทาง

แผนที่การเดินทาง

